

Suojelun, ennallistamisen ja luonnonhoidon kustannukset

Päivi Gummerus-Rautiainen, ympäristöministeriö
Ohjausryhmä 18.11.2025

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

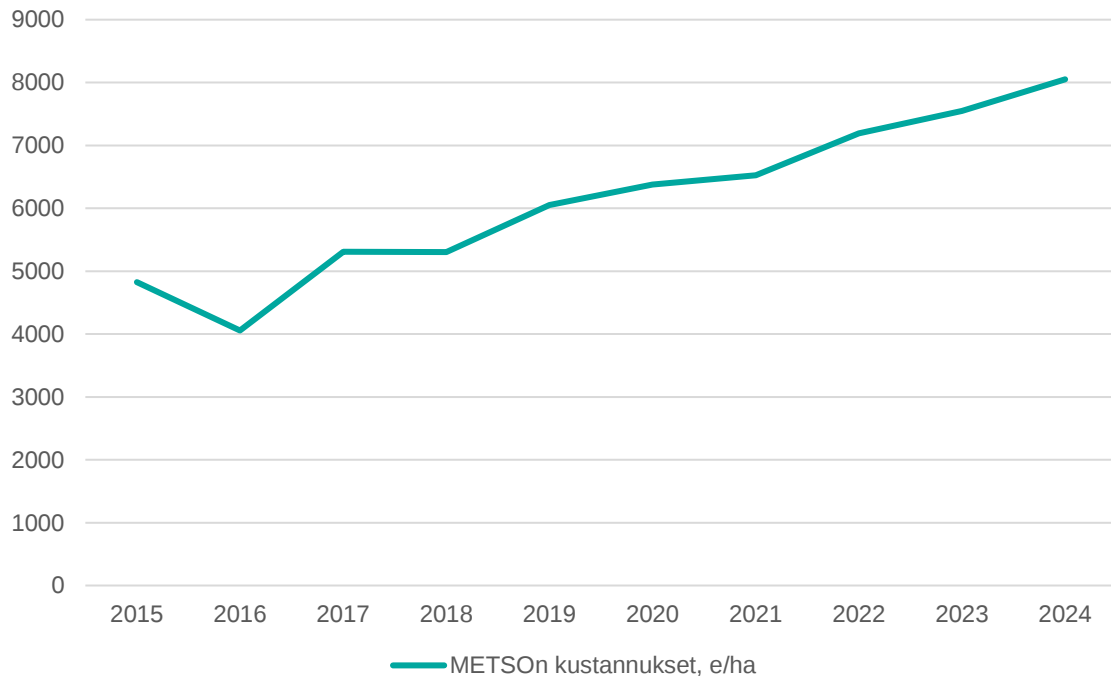
Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Metsien suojelun kustannukset

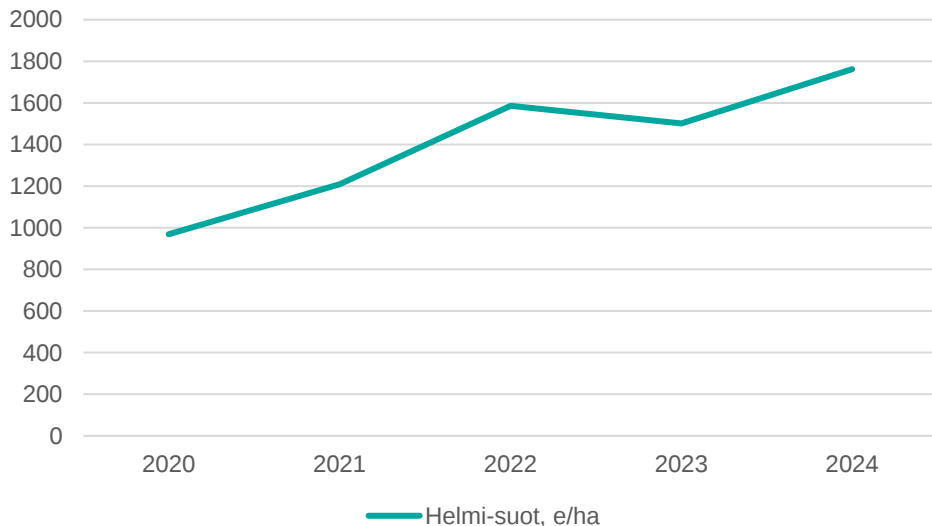

Metsien pysyvän suojelun kustannuksia, METSO

Vuosi	METSO, e/ha	Vuosi 2015 = 100
2015	4824	100
2016	4056	84
2017	5310	110
2018	5302	110
2019	6050	125
2020	6375	132
2021	6524	135
2022	7192	149
2023	7548	156
2024	8051	167

Soidensuojelun kustannuksia, Helmi

Vuosi	Helmi-suot, e/ha	Vuosi 2020 = 100
2020	969	100
2021	1209	125
2022	1586	164
2023	1502	155
2024	1762	182

Metsien suojelun kustannuksista

- Metsien ja soiden suojelukustannukset riippuvaisia pitkälti suojelukohteen puuston arvosta ja määrästä
- Viime vuosina kustannukset nousseet jyrkästi puun markkinahinnan mukana
- Kustannuksiin lisättävä maanomistajien kanssa neuvotteluun käytettävän työpanoksen arvo ja neuvottelut vaativat aikansa
- Vapaaehtoinen luonnonsuojelu silti edullisempaa kuin lakiin perustuva: lunastuslain muutos (8/2025) nosti lakisääteisiä kustannuksia 25-50% verrattuna vapaaehtoiseen

Metsien suojelun kustannuksista

- Rahoituksen riittävyys haasteena jo melko pienillä suojelun kokonaispinta-aloilla, valtio maksaa suojelun kustannukset täysmääräisesti
- Valtion organisaatioilla hallinnon rajoitteet eikä ole rakennettu yksityisen sektorin kaltaiseksi suuren volyymin toimijaksi
- Vastuuta luonnon monimuotoisuuden heikkenemisestä pitäisi saada aidosti alan toimijoille sekä toimenpiteissä että kustannuksissa, suojelu osaratkaisuna

Elinympäristöjen ennallistamisen, hoidon ja kunnostamisen kustannukset

Elinympäristöjen ennallistamisen, hoidon ja kunnostamisen hintaan vaikuttavia tekijöitä

- Kustannukset kytkeytyvät aina ennallistettavan alueen ominaisuuksiin (mm. pinta-ala, saavutettavuus, huomioon otettavat erityispiirteet, kiinteistörakenne, hankintaurakan kokonaisuus).
- Tietyt elinympäristöt kuten perinnebiotoopit, lintukosteikot ja lintuvedet sekä harjujen ns. paahdeympäristöt edellyttävät toistuvia hoitotoimia eli ”ylläpitoa” säilyäkseen halutunlaisessa tilassa. Toistuvan hoitokerran kustannukset ovat tyypillisesti ensimmäistä hoitokertaa edullisempia.
- Kaikkiin kustannuksiin liittyy olennaisesti myös toimenpiteiden suunnittelu, organisointi (hankinnat), työnohjaus ja laadunvarmistus (seuraavien sivujen kustannusarviot ilman näitä).
- **Kustannusvaikuttavuus** on aina kytköksissä ennallistettavaan elinympäristöön ja mahdollisuuteen vaikuttaa myös siihen alueen ulkopuolelta kohdistuviin painetekijöihin (esim. ulkopuolinen ojitus, ravinnekuormitus, vieraslajien leviäminen, reunavaikutus). Useimmiten paras kustannusvaikutus saavutetaan ja elinympäristön lisäheikentymistä ehkäistään, mikäli ennallistamisen lisäksi voidaan vähentää myös ulkopuolisten alueiden painetekijöitä.

Elinympäristöjen ennallistamisen, hoidon ja kunnostamisen rahoituskeinot

- Valtiontukien ja –avustusten kautta rahoitusta voidaan tehokkaasti kohdentaa kaikkein arvokkaimpien elinympäristöjen ennallistamiseen ja hoitoon.
 - Valtiontukien ja –avustusten hakeminen edellyttää hakijalta aina tiettyjä valmiuksia sekä riittäviä tukiviranomaisresursseja sekä tukisäädöksiä.
 - Valtionavustuksien yhteydessä on mahdollista käyttää omarahoitusosuuden muodostamisessa myös yritysrahoitusta tietyin reunaehdoin.
- Parhaimmillaan julkinen ja yksityinen rahoitus tukevat toisiaan ennallistamis- ja luonnonhoitotoimissa
 - Julkinen rahoitus on omiaan kohdennettavaksi arvokkaimpiin elinympäristöihin, joissa ennallistamistoimien suunnittelussa edellytetään erityisosaamista.
 - Yksityinen rahoitus on omiaan yritysten ja yhteisöjen aloitteista nousevissa hankkeissa. Tällä hetkellä yksityisen rahoituksen käyttöä rajoittaa mm. ennallistamisosaamisvaje.

Joidenkin elinympäristöjen ennallistamisen, hoidon ja kunnostamisen keskihintoja*

- Suot:
 - Ojien tukkiminen, valtion alueet: 350-1000 €/ha
 - Ojien tukkiminen, yksityismaat: 800-2600 €/ha
 - Vesien ohjailu/palauttaminen ympäröiviltä alueilta: muun ennallistamisen yhteydessä joitakin satoja euroja/kohde
- Metsät:
 - Lehdon hoito: 800-2000 €/ha
 - Paahdeympäristön hoito: 500-2000 €/ha
 - Metsän ennallistamispoltto/kulutus: 10 000 €/kohde
 - Kulutus: 800-1200 €/ha
- Pienvedet ja rantaelin ympäristöt:
 - Puron kunnostus (mm. kiveäminen): 12 000-20 000 €/km
 - Osittaisen kulkuesteen poistaminen: 1 000-5 000 €/este
 - Pienen vanhan myllypadon tms. purkaminen: 30 000 – 100 000 €/pato
 - Lähteiden kunnostaminen: 1 000 €/kpl
 - Fladan/kluuvin kunnostaminen: 16 000 -20 000 €/kpl
 - Rantaelin ympäristöt: 10 000 €/kohde
 - Dyynit: 500 -1 000 €/ha

**Hinta-arviot on koottu Helmi-, Sotka- ja Nousu-ohjelmien YM:n, MMM:n ja Metsähallitus luontopalveluiden ja Metsätalous Oy:n tietoja hyödyntäen*

Joidenkin elinympäristöjen ennallistamisen, hoidon ja kunnostamisen keskihintoja*

- Perinnebiotoopit:
 - Perus- ja ylläpitokunnostus: 450-2500 €/ha
 - Laidunnus: 550-650 €/ha (rahoitetaan CAP:n kautta)
 - Niitto: 2000 €/ha
 - Aitaaminen: 1 500 €/ha, petoaitaus 2 400 €/ha
 - Ns. uuselinympäristöt: 1000 €/kohde
- Lintujärvet ja –kosteikot
 - Lintuvesien kunnostustoimet koostuvat useiden toimenpiteiden kustannuksista ja yhdistelmästä eri kohteilla (mm. ruoppaus, ruovikon niitto, pensaston raivaus, vieraslajien poisto jne): 10 000 €- 800 000 €/kohde
 - Lintukosteikon perustamiskustannukset: 2000-12 000 €/ha
 - Jatkohoidon kustannukset: 500 €/ha ylöspäin
 - ❖ *Lintujärvien kunnostus- ja kosteikoiden perustamiskustannuksia ei pidä suoraviivaisesti verrata keskenään, koska rakennetut kosteikot ovat hyviä ruokailuympäristöjä pesimäaikaan, mutta niillä ei voi korvata lintujärvien merkitystä laajoina pesimä- ja muutonaikaisina elinympäristöinä.*

**Hinta-arviot on koottu Helmi-, Sotka ja Nousu-ohjelmien YM:n, MMM:n, Metsähallitus luontopalveluiden ja Metsätalous Oy:n tietoja hyödyntäen*